

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w Białymstoku

Ranking

zawodów

deficytowych i nadwyżkowych

w woj. podlaskim

w 2012r.

Białystok, kwiecień 2013

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

Wersja elektroniczna raportu dostępna na stronie internetowej WUP

www.up.podlasie.pl

<http://www.up.podlasie.pl/index.php/strony/22201>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.2 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO ..	10
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	15
1.4 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	18
1.5 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	21
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	26
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)	30
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	34
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	37
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	41
PODSUMOWANIE I WNIOSKI	43

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy.

Jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) został wprowadzony w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest przedstawienie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w 2012r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej popytu na pracę (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, długotrwałego bezrobocia, szansy uzyskania oferty.

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,

---

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne
- prowadzeniu badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy: załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I i II półrocze 2012r. oraz załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za I i II półrocze 2012r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, tej objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest nowa Klasyfikacja Zawodów i Specjalności², która weszła w życie 1 lipca 2010 roku. W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki. **Umiejętność** określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych³.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 (COM), zalecanego przez EUROSTAT krajom członkowskim Unii Europejskiej do stosowania w badaniach statystycznych i analizach rynku pracy i uwzględnia aktualną zarówno aktualną klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, jak i strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy i obejmuje 2360 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 444 grupy elementarne, a następnie w 132 grupy średnie, 43 duże i 10 wielkich, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności). Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

---

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010r. Nr 82, poz. 537), obowiązujące od 1 lipca 2010r.

³ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, s. 9

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu 2012r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 76151 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był większy w stosunku do poprzedniego roku o 694 osoby, tj. o 0,9%. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych, zawód posiadało 56007 osób, tj. 73,5%.

Tab. 1. Nowo rejestrujący się bezrobotni w woj. podlaskim w latach 2011-2012 wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2011r.		2012r.		wzrost/spadek	
	liczba	liczba	liczba	%	w liczbach (+/-)	w %
Ogółem, z tego:	75457	100,0	76151	100,0	+694	+0,9
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	258	0,3	289	0,4	+31	+12,0
2. Specjaliści	9913	13,1	10476	13,8	+563	+5,7
3. Technicy i inny średni personel	10473	13,9	10343	13,6	-130	-1,2
4. Pracownicy biurowi	2244	3,0	2399	3,2	+155	+6,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8702	11,5	8654	11,4	-48	-0,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1245	1,6	1115	1,5	-130	-10,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14699	19,5	14639	19,2	-60	-0,4
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3215	4,3	3461	4,5	+246	+7,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	4404	5,8	4624	6,1	+220	+5,0
10. Siły zbrojne	10	0,01	7	0,01	-3	-30,0
Bez zawodu	20294	26,9	20144	26,5	-150	-0,7

Największy napływ osób bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy odnotowano tradycyjnie w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (19,2% ogółu „napływów”), specjalistów (13,8%) i techników i innego średniego personelu (13,6%), a przede wszystkim w grupie bezrobotnych bez zawodu (26,5%).

W 2012 roku odnotowano zmniejszony napływ w 5 wielkich grupach zawodów, w tym największy spadek liczby nowo rejestrujących się bezrobotnych dotyczył techników i innego średniego personelu oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (po 130 osób). Z kolei wzrost napływów dotyczył głównie specjalistów (o 563 osoby), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 246 osób) oraz pracowników przy pracach prostych (o 220 osób).

Tab. 2 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów w 2012r.

Grupy zawodów	2012 rok	
	Nowo rejestrujący się bezrobotni	% do ogółu „napływów”
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, w tym:	5522	7,3
- technicy mechanicy	1687	2,2
- technicy rolnicy i pokrewni	974	1,3
- technicy nauk fizycznych i technicznych	752	1,0
- technicy budownictwa	659	0,9
- technicy technologii żywności	515	0,7
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni, w tym:	4873	6,4
- stolarze meblowi i pokrewni	1356	1,8
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	1194	1,6
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	881	1,2
- masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	435	0,6
- szwaczki, hafciarki i pokrewni	423	0,6
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	4847	6,4
- mechanicy pojazdów samochodowych	1852	2,4
- ślusarze i pokrewni	1378	1,8
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	596	0,8
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	556	0,7
Sprzedawcy i pokrewni, w tym:	4748	6,2
- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4230	5,6
Pracownicy usług osobistych, w tym:	3328	4,4
- kucharze	1247	1,6
- fryzjerzy	759	1,0
- gospodarze budynków	664	0,9
- kelnerzy	311	0,4
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wył. elektryków), w tym:	3093	4,1
- murarze i pokrewni	862	1,1
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	469	0,6
- cieśle i stolarze budowlani	327	0,4
- malarze i pokrewni	288	0,4
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, w tym:	3044	4,0
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1673	2,2
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	478	0,6
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu	343	0,5
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, w tym:	3023	4,0
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1197	1,6
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	890	1,2
- robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	381	0,5
Średni personel do spraw biznesu i administracji, w tym:	2469	3,2
- średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1390	1,8

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Grupy zawodów	2012 rok	
	Nowo rejestrujący się bezrobotni	% do ogółu „napływów”
- pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	252	0,3
- przedstawiciele handlowi	240	0,3
- księgowi	200	0,3
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, w tym:	2249	3,0
- inżynierowie budownictwa	324	0,4
- specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	301	0,4

Na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) największej bezrobotnych zarejestrowało się w 2012 roku w zawodach (Tab.3):

Tab. 3 Największy napływ osób do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w 2012r.

Kod zawodu	Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	2012r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	20144	26,5
"522301"	Sprzedawca*	3827	5,0
"722204"	Ślusarz*	1335	1,8
"311504"	Technik mechanik*	1285	1,7
"331403"	Technik ekonomista*	1276	1,7
"931301"	Robotnik budowlany	1197	1,6
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	979	1,3
"752205"	Stolarz*	941	1,2
"242217"	Specjalista administracji publicznej	875	1,1
"711202"	Murarz*	862	1,1
"753105"	Krawiec*	846	1,1
"314207"	Technik rolnik*	777	1,0

Spośród nowo rejestrujących w 2012 roku, osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki stanowiły 13,9% (10575 osób). W porównaniu do sytuacji sprzed roku napływ absolwentów do rejestrów bezrobotnych był mniejszy o 405 osób, tj. o 3,7%, a ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszył się o 0,7 punktu proc.

W 2012 roku największej absolwentów rejestrowało się w zawodach (Tab.4):

Tab. 4 Największy napływ absolwentów do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w 2012r.

Kod zawodu	Napływ absolwentów w zawodach:	2012r.	
		liczba	% do ogółu absolwentów
"000000"	Bez zawodu	4090	38,7
"522301"	Sprzedawca*	271	2,6
"235107"	Pedagog	225	2,1
"242217"	Specjalista administracji publicznej	222	2,1
"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	212	2,0
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	175	1,7
"263102"	Ekonomista	150	1,4
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	146	1,4
"331403"	Technik ekonomista*	133	1,3
"514101"	Fryzjer*	113	1,1

Największy napływ do bezrobocia zaobserwowano w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (38,7% ogółu nowo rejestrujących się absolwentów), licznie reprezentowani też byli absolwenci szkół wyższych, głównie kierunków humanistycznych i ekonomicznych.

1.2 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu 2012r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 68705 bezrobotnych. W porównaniu do końca poprzedniego roku liczba bezrobotnych zwiększyła się o 2785 osób, tj. o 4,2%. Stopa bezrobocia dla województwa wyniosła 14,6%, tj. o 0,5 punktu proc. więcej niż w końcu 2011r.

W populacji bezrobotnych dominują osoby, posiadające zawód. W końcu 2012r. zbiorowość ta liczyła 51743 osoby (75,3% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 1922 osoby, tj. o 3,9%. Bez zawodu natomiast było 16962 zarejestrowanych bezrobotnych (24,7%), tj. o 863 osoby więcej niż w końcu 2011r. (o 5,4%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim, minimum 6-miesięcznym, stażem pracy w danym

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Tab. 5 Bezrobotni zarejestrowani w końcu 2012r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2011		2012		wzrost/spadek	
	liczba	%	liczba	%	w liczbach	w %
Ogółem, z tego:	65920	100,0	68705	100,0	2785	4,2
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	200	0,3	234	0,3	34	17,0
2. Specjaliści	6535	9,9	7121	10,4	586	9,0
3. Technicy i inny średni personel	9187	13,9	9181	13,4	-6	-0,1
4. Pracownicy biurowi	2050	3,1	2128	3,1	78	3,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8161	12,4	8413	12,2	252	3,1
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1507	2,3	1421	2,1	-86	-5,7
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14375	21,8	15015	21,9	640	4,5
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3151	4,8	3252	4,7	101	3,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	4645	7,0	4969	7,2	324	7,0
10. Siły zbrojne	10	0,01	9	0,01	-1	-10,0
Bez zawodu	16099	24,4	16962	24,7	863	5,4

Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa zarejestrowanych w końcu 2012r. bezrobotnych zdominowana była przez 3 wielkie grupy zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (21,9% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (13,4%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,2%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele sił zbrojnych (0,01% ogółu), przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,3%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,1%) oraz pracownicy biurowi (3,1%).

W 2012 roku największy wzrost poziomu bezrobocia, mimo zmniejszonego napływu, nastąpił w grupie osób bez zawodu (o 863 osoby), wśród robotników przemysłowych i rzemieślników (o 640 osób) oraz w grupie specjalistów (o 586 osób).

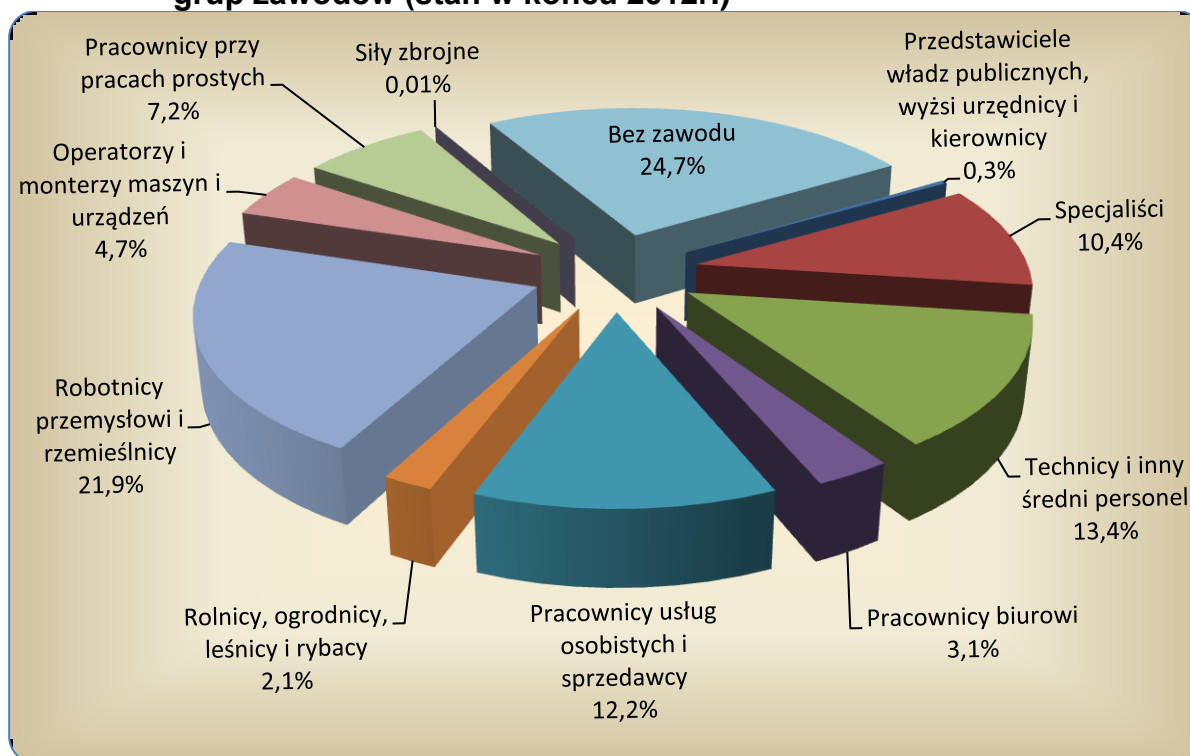

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych dotyczył natomiast 3 grup zawodowych, przede wszystkim rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 86 osób).

Przyglądając się bliżej poszczególnym **specjalnościom na poziomie wyższego wykształcenia**, należy podkreślić, że od kilku lat najliczniejszą grupę stanowią specjaliści do spraw administracji i rozwoju (1210 osób), nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (478 osób), ekonomiści (469 osób), wizytatorzy i specjaliści metod nauczania (447 osób), specjaliści do spraw zarządzania i organizacji (284 osoby), specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani (267 osób), specjaliści do spraw reklamy i marketingu (257 osób), filozofowie, historycy i politolodzy (237 osób), specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni (228 osób) oraz filolodzy i tłumacze (224 osoby).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2012r.)

Poniżej przedstawiono ranking, w którym zostało uwzględnionych 19 elementarnych (4-cyfrowych) najczęściej występujących wśród bezrobotnych grup zawodów (zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie).

Tab. 6. Lista rankingowa 19 grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2012r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2012r.	
			liczba	% do ogółu bezrob.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4123	6,0
2.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1656	2,4
3.	3115	Technicy mechanicy	1412	2,1
4.	7222	Ślusarze i pokrewni	1377	2,0
5.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1313	1,9
6.	5120	Kucharze	1270	1,8
7.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1210	1,8
8.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1206	1,8
9.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1199	1,7
10.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1199	1,7
11.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1077	1,6
12.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	1029	1,5
13.	7112	Murarze i pokrewni	999	1,5
14.	9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	950	1,4
15.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	939	1,4
16.	5153	Gospodarze budynków	795	1,2
17.	7412	Elektromechanicy i elektrycy	732	1,1
18.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	723	1,1
19.	5141	Fryzjerzy	691	1,0

Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 4123 osoby, tj. 6,0% ogółu bezrobotnych. Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to obecnie zawód nadwyżkowy na podlaskim rynku pracy.

Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli dwóch wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, piekarzy, cukierników, stolarzy meblowych, krawców, kuśnierzy, kapeluszników, murarzy, elektromechaników i elektryków) oraz techników i innego średniego personelu (techników mechaników, średniego personelu do spraw statystyki, techników rolnictwa i techników nauk fizycznych i technicznych). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpił również zawód z grupy specjalistów: na poz. 7 specjalista do spraw administracji i rozwoju (1210 osób, tj. 1,8% ogółu bezrobotnych), będący zawodem nadwyżkowym na podlaskim rynku pracy.

Wykres 2. Ranking 20 specjalności najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych (stan w końcu 2012r.)

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2012r. kobiety stanowiły 45,9% (31553), a mężczyźni 54,1% (37152). W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 183 (o 0,6%), natomiast mężczyzn wzrosła o 2968 (o 8,7%). Udział kobiet zmniejszył się o 2,2 punktu proc. (w końcu 2011r. wynosił on 48,1%).

Tab. 7 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu 2012 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
	liczba	%	Kobiety		Mężczyźni	
			liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68705	100,0	31553	100,0	37152	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	234	0,3	82	0,3	152	0,4
2. Specjaliści	7121	10,4	4586	14,5	2535	6,8
3. Technicy i inny średni personel	9181	13,4	4543	14,4	4638	12,5
4. Pracownicy biurowi	2128	3,1	1441	4,6	687	1,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8413	12,2	6406	20,3	2007	5,4
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,1	715	2,3	706	1,9
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15015	21,9	3355	10,6	11660	31,4
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3252	4,7	721	2,3	2531	6,8
9. Pracownicy przy pracach prostych	4969	7,2	1946	6,2	3023	8,1
10. Siły zbrojne	9	0,01	0	0,0	9	0,02
Bez zawodu	16962	24,7	7758	24,6	9204	24,8

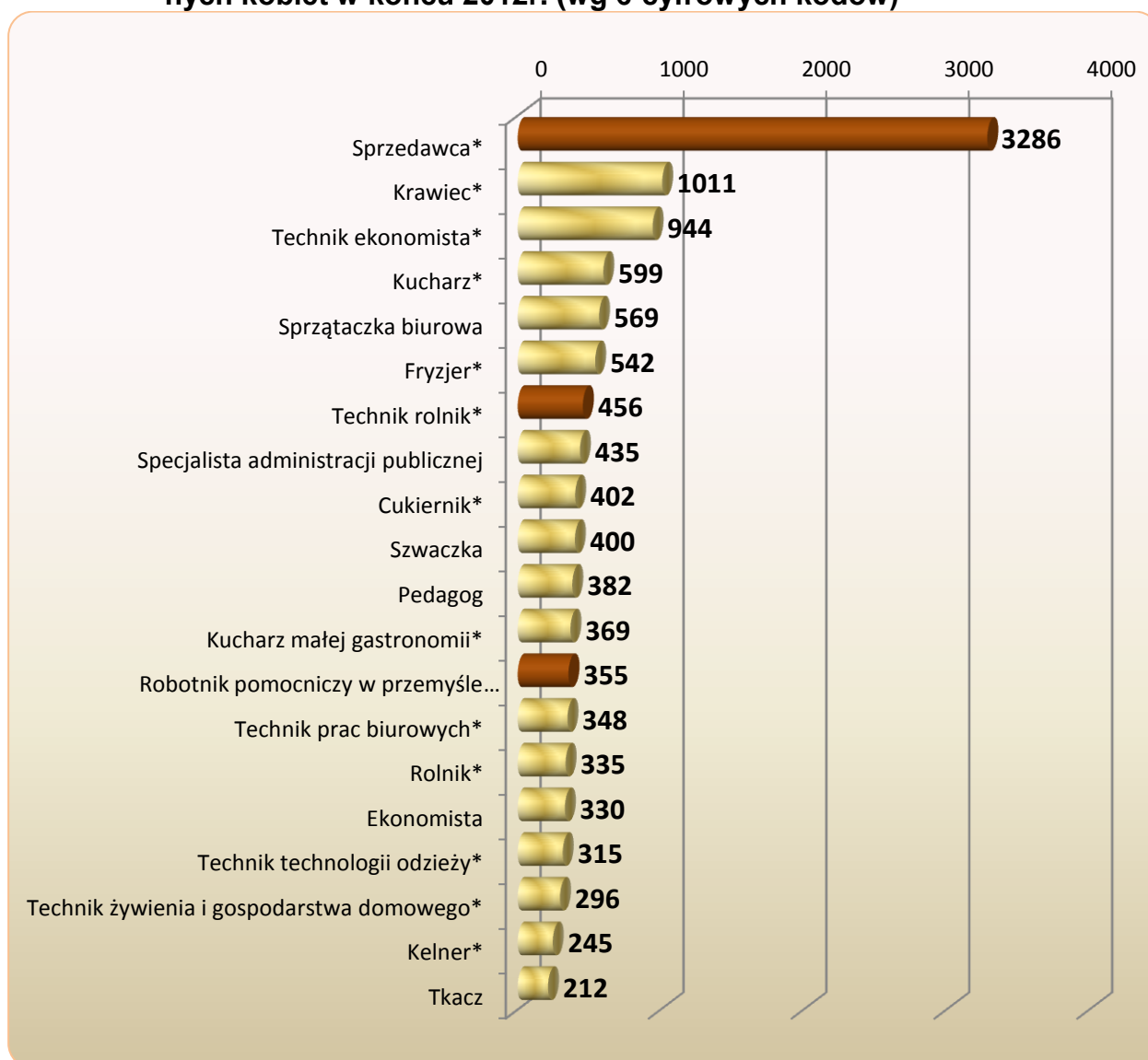
Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższym i średnim poziomem wykształcenia. I tak: 14,5% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,8%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej pracowników biurowych (4,6% wśród bezrobotnych kobiet i 1,8% wśród bezrobotnych mężczyzn) i w mniejszym stopniu - w grupie techników i innego średniego personelu (14,4% wśród bezrobotnych kobiet i 12,5% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (20,3% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 5,4% wśród bezrobotnych mężczyzn).

Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (31,4% wśród bezrobotnych mężczyzn i 10,6% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,8% wśród bezrobotnych mężczyzn i 2,3% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych (8,1% wśród bezrobotnych mężczyzn i 6,2% wśród bezrobotnych kobiet), czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

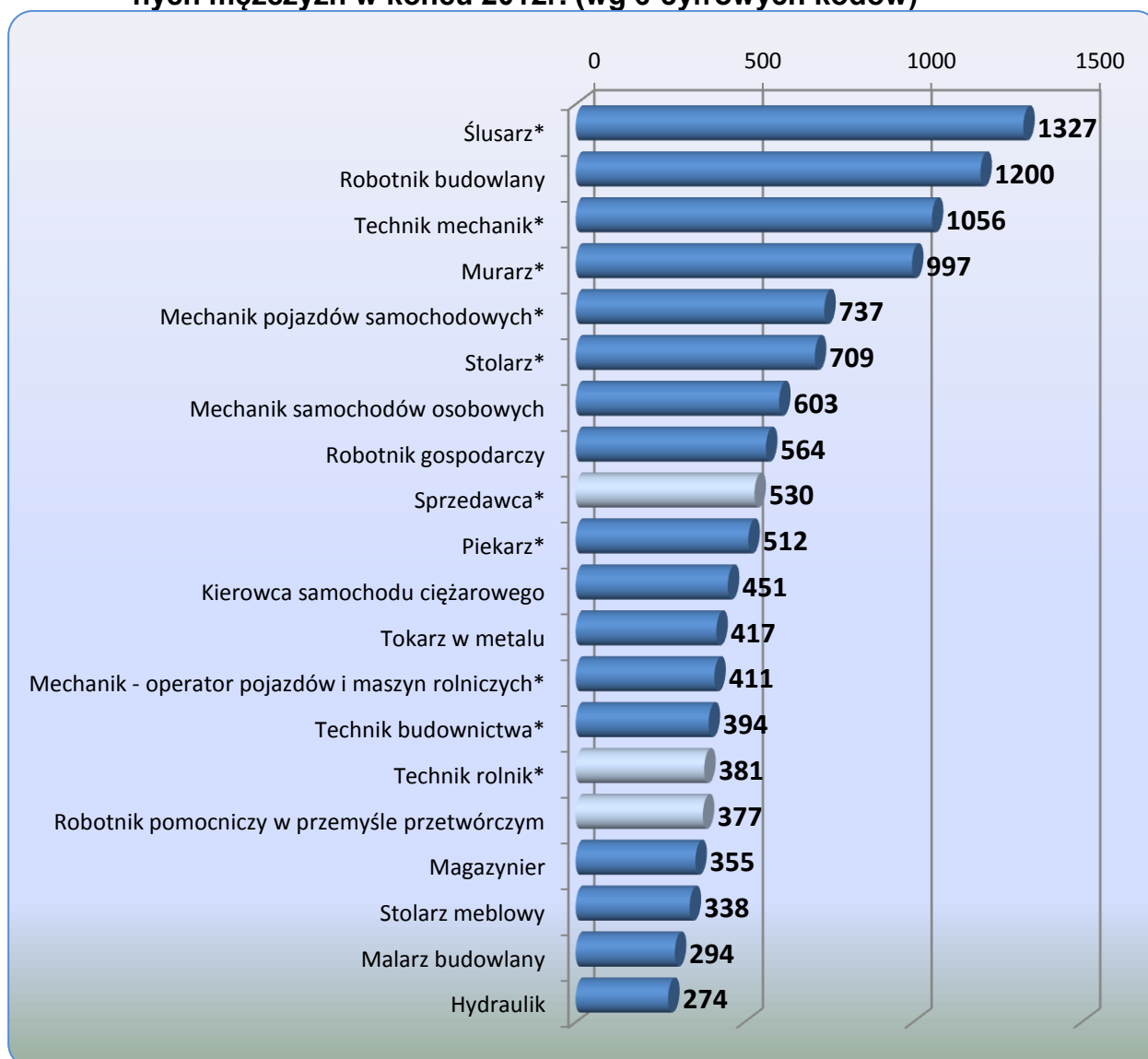
Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu 2012r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu 2012r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem jaśniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Zróżnicowanie zawodowe między tymi dwiema grupami bezrobotnych jest duże. Ranking najliczniejszych zawodów bezrobotnych kobiet zdominowany był przez zawody związane ze sferą handlu i usług (sprzedawca, krawiec, kucharz, fryzjer, piekarz, szwaczka) oraz z pracami biurowymi; wystąpiły tu również zawody na poziomie wykształcenia wyższego (specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista). Z kolei bezrobotni mężczyźni licznie reprezentowali zawody budowlane, zawody związane z kierowaniem i naprawą pojazdów samochodowych oraz z przemysłem przetwórczym i maszynowym.

1.4 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu 2012r. 4522 osoby bezrobotne i stanowiły one 6,6% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zwiększyła się o 66 osób, tj. o 1,5%, natomiast udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,2 punktu proc.

Tab. 8 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2012 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68705	100,0	4522	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	234	0,3	4	0,1
2. Specjaliści	7121	10,4	1140	25,2
3. Technicy i inny średni personel	9181	13,4	621	13,7
4. Pracownicy biurowi	2128	3,1	128	2,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8413	12,2	391	8,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,1	20	0,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15015	21,9	322	7,1
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3252	4,7	45	1,0
9. Pracownicy przy pracach prostych	4969	7,2	67	1,5
10. Siły zbrojne	9	0,01	0	0,0
Bez zawodu	16962	24,7	1784	39,5

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów różni się zdecydowanie od struktury ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu 2012r. do grupy tej zaliczono 1140 osób i stanowiły one 25,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Wśród ogółu bezrobotnych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 10,4%. Udział specjalistów wśród bezrobotnych absolwentów jest więc prawie 2,5-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu 2012r. zarejestrowanych było 621 osób. Stanowiły one 13,7% bezrobotnych absolwentów, a więc podobny odsetek jak wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (13,4%).

Wysoki jest też w populacji bezrobotnych absolwentów udział osób nie posiadających żadnego zawodu i znacznie przewyższa on analogiczny wskaźnik w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 39,5% wobec 24,7% (przed rokiem 37,9% wobec 24,4%).

Tab. 9 Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu 2012r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2012r.	
			liczba	% do ogółu bezrob. absolw.
1.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	149	3,3
2.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	138	3,1
3.	5120	Kucharze	96	2,1
4.	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	95	2,1
5.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	85	1,9
6.	3115	Technicy mechanicy	82	1,8
7.	5141	Fryzjerzy	82	1,8
8.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	81	1,8
9.	2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	72	1,6
10.	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	70	1,5
11.	2142	Inżynierowie budownictwa	60	1,3
12.	4224	Recepcjoniści hotelowi	55	1,2
13.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	55	1,2
14.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	52	1,1
15.	2149	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	51	1,1
16.	3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	49	1,1
17.	2643	Filolodzy i tłumacze	44	1,0
18.	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	43	1,0

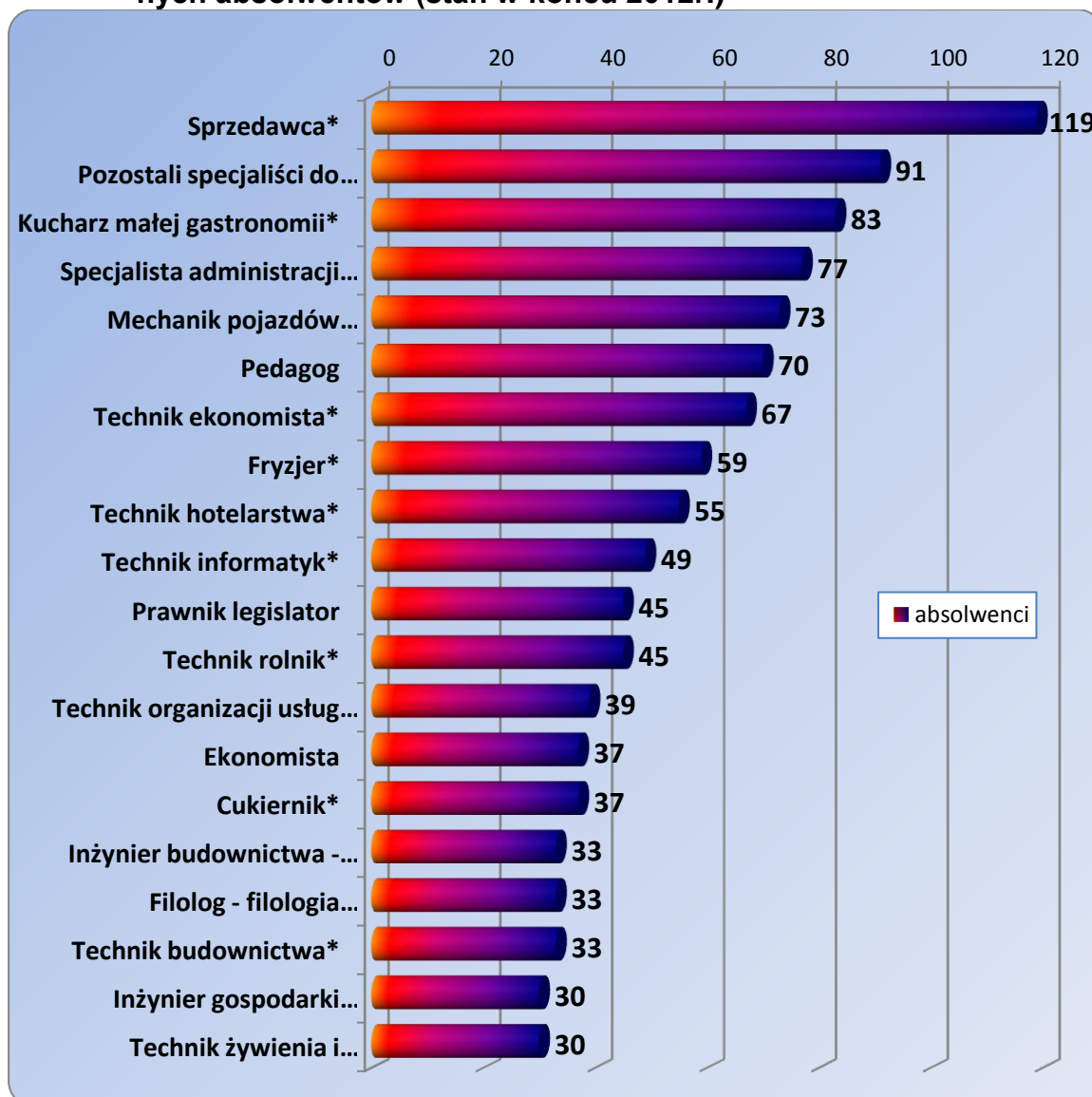
Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół najliczniej wystąpiły osoby z wykształceniem wyższym i średnim. Wśród bezrobotnych absolwentów wyższych uczelni najwięcej było specjalistów do spraw administracji i rozwoju (149 osób

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

– 3,3%), specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (95 osób – 2,1%), specjalistów z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowanych (72 osoby – 1,6%) oraz wizytatorów i specjalistów metod nauczania (70 osób – 1,5%). Z kolei największe grupy zawodowe bezrobotnych absolwentów szkół średnich to: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych (85 osób – 1,9% ogółu absolwentów), technicy mechanicy (82 osoby – 1,8%) oraz technicy rolnictwa i pokrewni (52 osoby – 1,1%). Licznie reprezentowani byli również wśród bezrobotnych absolwentów przyszli sprzedawcy (138 osób – 3,1% ogółu zarejestrowanych absolwentów) i kucharze (96 osób – 2,1%).

Wykres 5. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu 2012r.)

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

W powyższym rankingu najliczniejszych zawodów bezrobotnych absolwentów, w odróżnieniu od rankingu zawodów przedstawionego dla ogółu bezrobotnych, wystąpiła duża liczba specjalistów (8 pozycji) oraz techników i innego średniego personelu (6 pozycji). Brak tu natomiast zawodów z grupy pracowników przy pracach prostych, zawodów robotników budowlanych i robotników pomocniczych w przemyśle.

1.5 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Kolejną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne, tj. poprzednio pracujące, pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy. Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu 2012r. 31,0% (21317 osób) i w stosunku do stanu z końca 2011r. zwiększyła się o 1974 osoby, tj. o 10,2%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa pogorszeniu w stopniu znacznie większym niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których poziom bezrobocia zwiększył się w tym okresie o 4,2%.

Tab. 10 Długotrwałe bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu 2012 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwałe bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68705	100,0	21317	100,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	234	0,3	71	0,3
2. Specjaliści	7121	10,4	1509	7,1
3. Technicy i inny średni personel	9181	13,4	2783	13,1
4. Pracownicy biurowi	2128	3,1	784	3,7
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8413	12,2	3342	15,7
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1421	2,1	611	2,9
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15015	21,9	6037	28,3
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3252	4,7	1300	6,1
9. Pracownicy przy pracach prostych	4969	7,2	2273	10,7
10. Siły zbrojne	9	0,01	4	0,0
Bez zawodu	16962	24,7	2603	12,2

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Długotrwale bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 28,3% ogółu długotrwale bezrobotnych (wobec 21,9%-udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 15,7% (wobec 12,2%) oraz technicy i inny średni personel – 13,1% (wobec 13,4%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowały przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 0,3% (na poziomie ogółu), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 2,9% (wobec 2,1%), pracownicy biurowi – 3,7% (wobec 3,1%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, którzy stanowili 6,1% długotrwale bezrobotnych (wobec 4,7% wśród ogółu bezrobotnych).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były (podobnie jak przed rokiem) następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

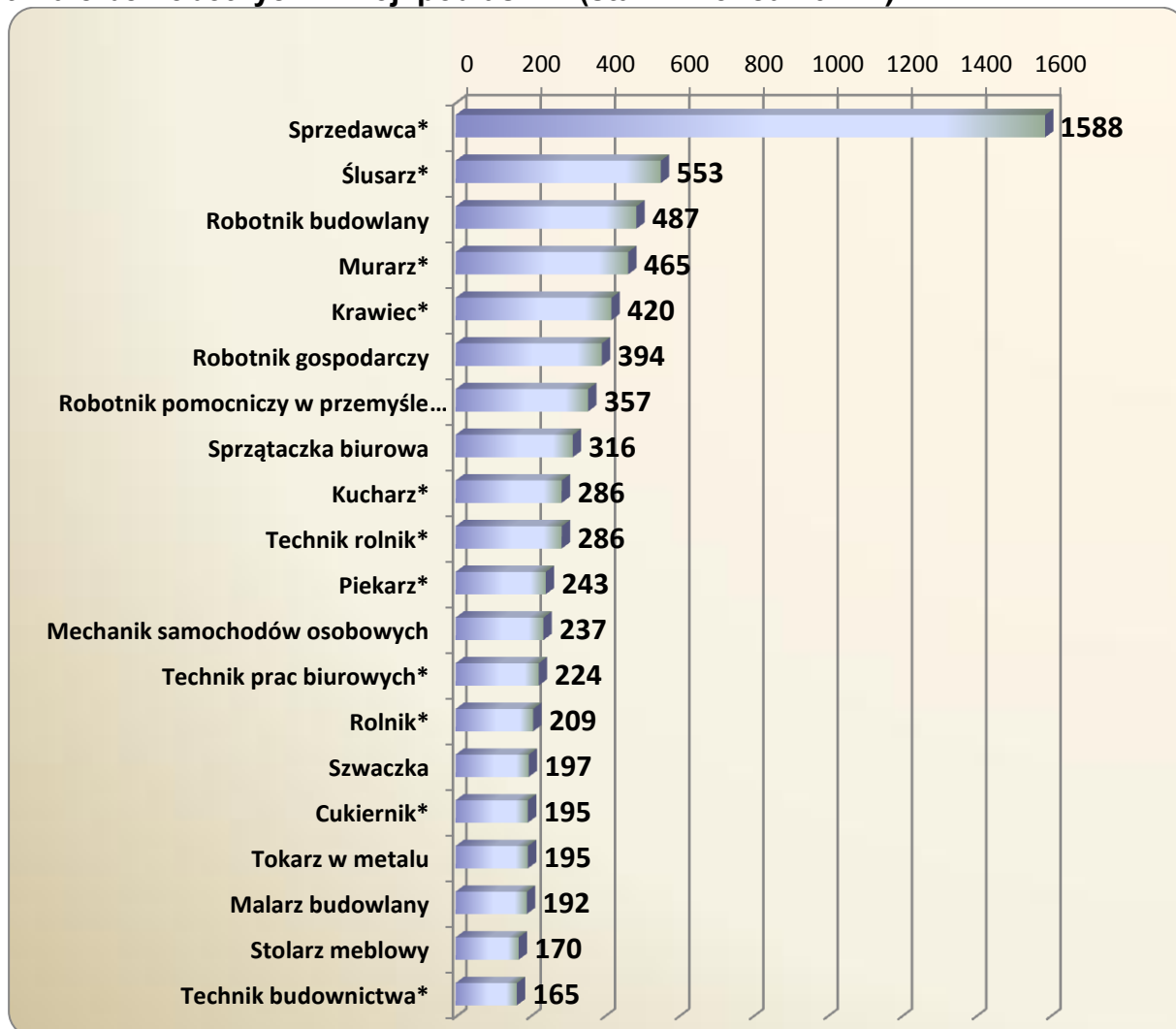
Tab. 11. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2012r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	2012r.	
			liczba	% do ogółu długotrwale bezr.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1680	7,9
2.	7222	Ślusarze i pokrewni	566	2,7
3.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	505	2,4
4.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	487	2,3
5.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	482	2,3
6.	7112	Murarze i pokrewni	466	2,2
7.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	448	2,1
8.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	439	2,1
9.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	436	2,0
10.	5120	Kucharze	429	2,0
11.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	421	2,0
12.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	415	1,9
13.	5153	Gospodarze budynków	410	1,9
14.	3115	Technicy mechanicy	362	1,7
15.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	351	1,6

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych i związane są ze średnimi i niższymi poziomami wykształcenia.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu 2012r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów osób bezrobotnych długotrwale najliczniejsze były zawody związane z handlem, gastronomią i usługami (sprzedawca, krawiec, szwaczka, mechanik samochodów osobowych, stolarz, kucharz, piekarz, sprzątaczką, cukiernik), zawody związane z budownictwem i przemysłem (robotnik budowlany, murarz, malarz budowlany, technik budownictwa, ślusarz, tokarz w metalu, robotnik pomocniczy w przemyśle) oraz zawody związane z rolnictwem (rolnik, technik rolnik).

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwale bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktualnych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

Poniżej przedstawiono listę rankingową grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 150 osób długotrwałe bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 12 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu 2012r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwałe bezrobotnych
1.	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych	0,81	277
2.	7131	Malarze i pokrewni	0,78	224
3.	6111	Rolnicy upraw polowych	0,69	171
4.	5153	Gospodarze budynków	0,62	410
5.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	0,61	482
6.	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,60	164
7.	7112	Murarze i pokrewni	0,54	466
8.	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	0,54	241
9.	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0,52	178
10.	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	0,52	243
11.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,49	436
12.	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,49	273
13.	7115	Cieśle i stolarze budowlani	0,48	156
14.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,48	201
15.	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym	0,48	181
16.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowanych	0,47	421
17.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	0,45	268
18.	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,43	164
19.	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	0,43	210
20.	7222	Ślusarze i pokrewni	0,41	566
21.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	0,41	487
22.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0,40	1680
23.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,38	448
24.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	0,36	259
25.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,36	351
26.	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,35	269
27.	5120	Kucharze	0,34	429

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników: związane z budownictwem (m.in. murarze, hydraulicy i monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, malarze, technicy budownictwa, cieśle i stolarze budowlani), przemysłem metalowym (ślusarze, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektrycy), odzieżowym (krawcy, kuśnierze, kapelusznicy, szwaczki i hafciarki). Wystąpiły także zawody związane z rolnictwem (rolnicy upraw polowych, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej, technicy rolnictwa i pokrewni). Dużą grupę stanowili pracownicy przy pracach prostych (m.in. pomoce i sprzątaczkę biurowe, gospodarze budynków, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnicy pracujący przy przeładunku towarów). Były to więc zawody związane z przemysłem, usługami prostymi oraz z niższymi poziomami wykształcenia. Do zawodów generujących długotrwałe bezrobocie należy także zaliczyć zawód sprzedawcy sklepowego oraz pracownika obsługi biurowej, jednakże do tych zawodów kierowanych jest najwięcej ofert pracy.

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu 2012r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 19611 ofert pracy do wykorzystania, z tego 73% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 27% w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły ponad 50,6% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy. W porównaniu do 2011r. liczba ofert pracy zwiększyła się o 2923, tj. o 17,5% (16688). Wzrost dotyczył prawie wszystkich wielkich grup, a w największym stopniu dotyczył liczby ofert dla pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 883 ofert więcej, tj. o 19,5%), dla pracowników biurowych (o 509 więcej, tj. o 23,6%) oraz dla robotników przemysłowych i rzemieślników (o 440 więcej, tj. o 13,6%). Spadek liczby ofert dotyczył natomiast operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 91 mniej, tj. o 6,1%).

Tab. 13 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w 2012r.

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	2011r.		2012r.		Wzrost/spadek	
	Liczba ofert pracy*)	%	Liczba ofert pracy*)	%	w liczbach	w %
Ogółem, w tym:	16688	100,0	19611	100,0	+2923	17,5
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	89	0,5	132	0,7	+43	48,3
2. Specjaliści	1012	6,1	1273	6,5	+261	25,8
3. Technicy i inny średni personel	1537	9,2	1930	9,8	+393	25,6
4. Pracownicy biurowi	2160	12,9	2669	13,6	+509	23,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4527	27,1	5410	27,6	+883	19,5
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	107	0,6	147	0,7	+40	37,4
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3224	19,3	3664	18,7	+440	13,6
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1486	8,9	1395	7,1	-91	-6,1
9. Pracownicy przy pracach prostych	2397	14,4	2830	14,4	+433	18,1
10. Siły zbrojne	0	0,0	0	0,0	0	-
Bez zawodu	149	0,9	161	0,8	+12	8,1

*) liczba ofert pracy skorygowana o oferty wycofane przez pracodawców

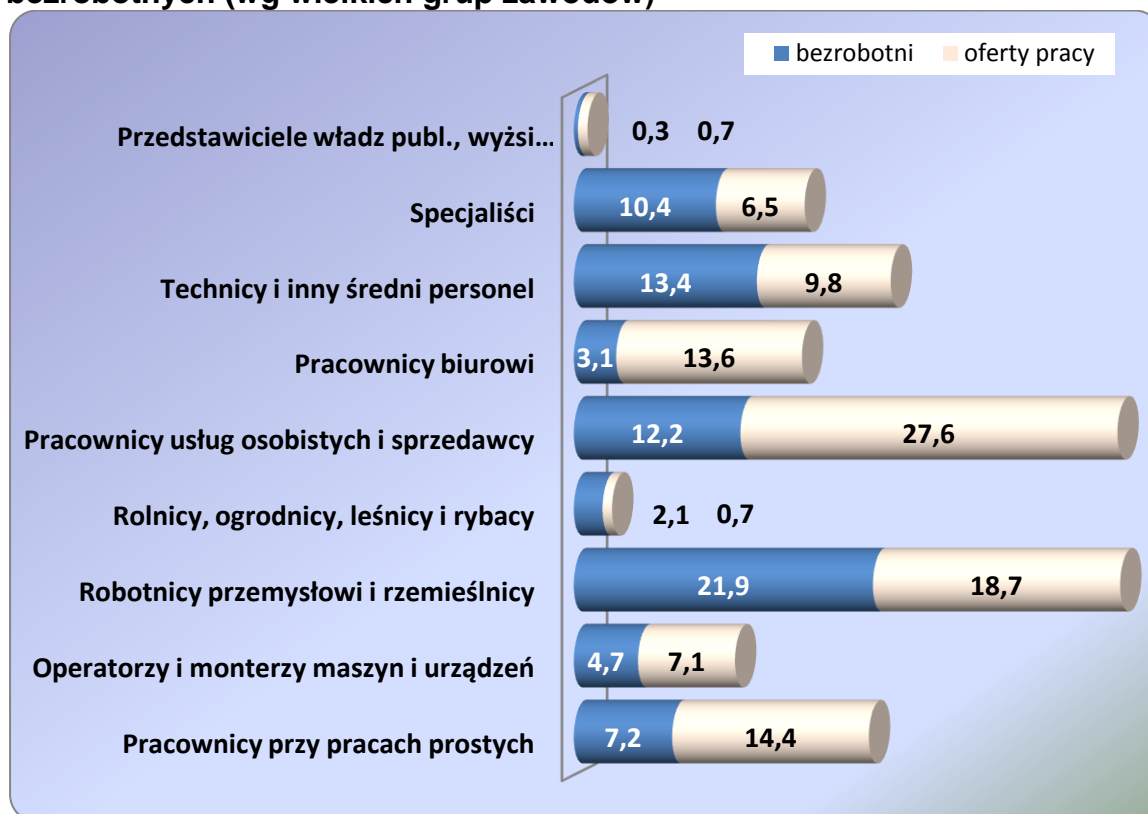
W 2012r. najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 4 grup zawodowych: pracowników usług osobistych i sprzedawców (27,6% ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (18,7%), pracowników przy pracach prostych (14,4% ogółu ofert) i pracowników biurowych (13,6%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (po 0,7% ogółu ofert) oraz specjalistów (6,5%). Nie było też zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w 2012r. oraz zarejestrowanych w końcu 2012r. bezrobotnych (wg wielkich grup zawodów)

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między popytem na pracę a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników biurowych (3,1% w strukturze bezrobotnych wobec 12,6% w strukturze ofert pracy), pracowników usług osobistych i sprzedawców (odpowiednio: 12,2% wobec 27,6%), pracowników przy pracach prostych (7,2% wobec 14,4%), a także rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,1% wobec 0,7%). Bardziej wyrównane proporcje między popytem a popytem dotyczą robotników przemysłowych i rzemieślników (21,9% wobec 18,7%), specjalistów (10,4% wobec 6,5%) i techników i innego średniego personelu (13,4% wobec 9,8%).

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 30 grup zawodów, w których w 2012r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 150 ofert pracy.

Tab. 14. Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) zgłoszonych w 2012r. do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego

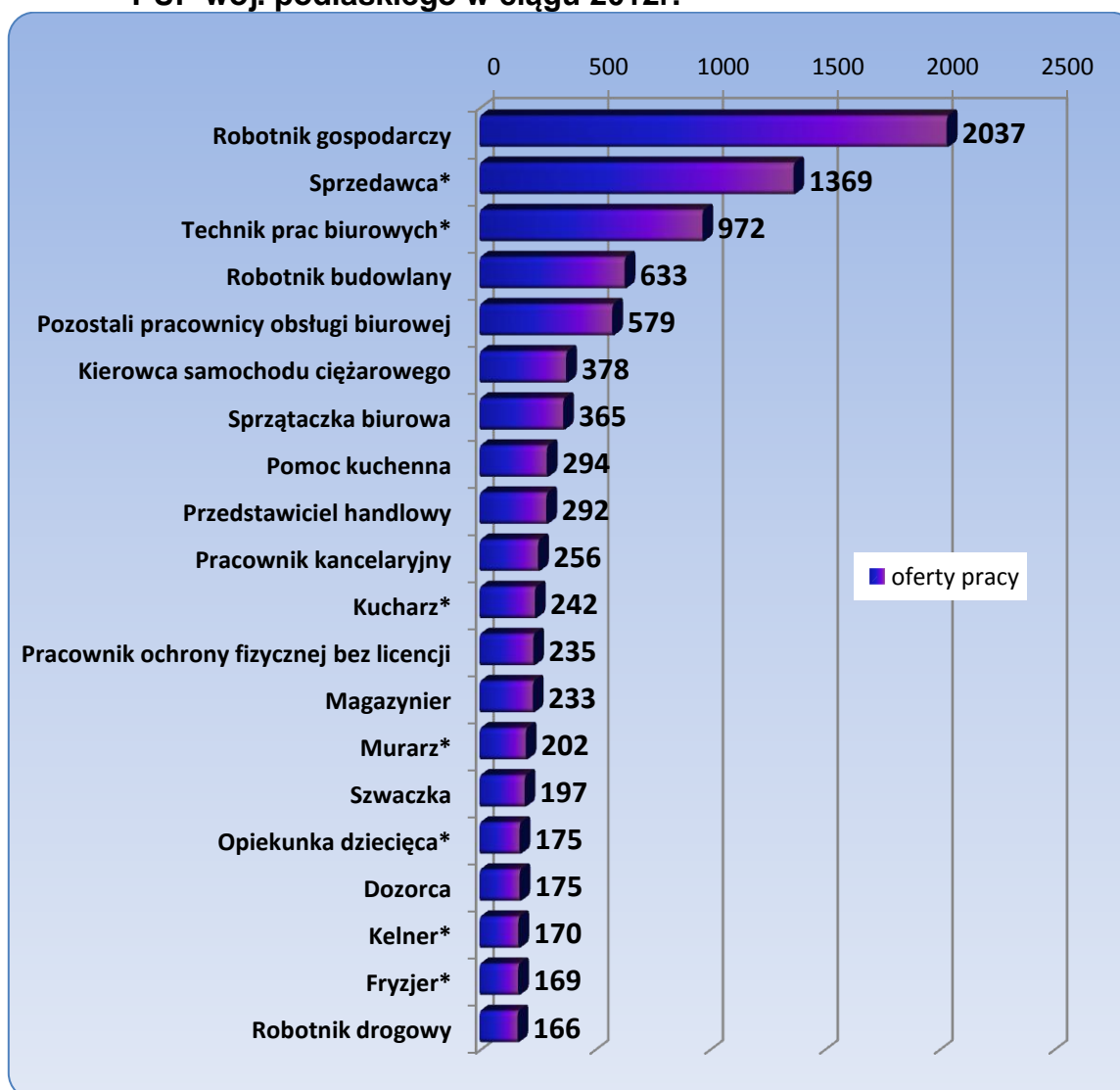
Lp	Kod zawodu	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w 2012r.	
			liczba	%
1.	5153	Gospodarze budynków	2037	10,4
2.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1809	9,2
3.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1612	8,2
4.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	633	3,2
5.	9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	599	3,1
6.	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	392	2,0
7.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	327	1,7
8.	5120	Kucharze	303	1,5
9.	9412	Pomoce kuchenne	298	1,5
10.	3322	Przedstawiciele handlowi	296	1,5
11.	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	276	1,4
12.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	264	1,3
13.	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	263	1,3
14.	4321	Magazynierzy i pokrewni	256	1,3
15.	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	255	1,3
16.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	232	1,2
17.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	206	1,1
18.	7112	Murarze i pokrewni	204	1,0
19.	5141	Fryzjerzy	193	1,0
20.	3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	192	1,0
21.	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	191	1,0
22.	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	187	1,0
23.	7212	Spawacze i pokrewni	187	1,0
24.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	183	0,9
25.	7222	Ślusarze i pokrewni	174	0,9
26.	5131	Kelnerzy	170	0,9
27.	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	167	0,9
28.	7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	166	0,8
29.	7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	162	0,8
30.	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	161	0,8

Jak wynika z powyższego zestawienia oraz podobnych zestawień z poprzednich lat, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie prawie 28% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 2037 (10,4% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej – 1809 (9,2%) oraz sprzedawcy sklepowi – 1612 (8,2%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy w budownictwie (robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym, drogowym i wodnym, murarze, spawacze, stolarze, hydraulicy, elektrycy budowlani), przemyśle (ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych, operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, ślusarze), pracowników niewykwalifikowanych (pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe, pomoce kuchenne), dla pracowników biurowych (pracowników obsługi biurowej, pracowników administracyjnych i sekretarzy biura zarządu) oraz pracowników handlu i usług (sprzedawców sklepowych, przedstawicieli handlowych, pracowników sprzedaży, kucharzy, pracownicy ochrony osób i mienia, fryzjerów, kelnerów) oraz mechaników pojazdów samochodowych, kierowców samochodów ciężarowych.

Wykres 8. Ranking ofert pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w ciągu 2012r.

3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu 2012r. zbiorowość ta liczyła 52419 osób, tj. 76,3% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 49595 osób, tj. 75,2% ogółu bezrobotnych).

Tab. 15. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - 2012r.

Sekcje PKD 2007	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w 2012r.	
	zarejestrowani w 2012r.		stan w końcu 2012r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo	1150	2,0	1457	2,8	268	1,4
Górnictwo i wydobywanie	230	0,4	132	0,3	38	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	11648	20,5	11329	21,6	3337	17,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimat.	129	0,2	130	0,2	58	0,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność zw z rekultywacją	481	0,8	462	0,9	248	1,3
Budownictwo	7152	12,6	6527	12,5	2093	10,7
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	11404	20,0	10438	19,9	3431	17,5
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1773	3,1	1602	3,1	655	3,3
Transport i gospodarka magazynowa	1676	2,9	1406	2,7	645	3,3
Informacja i komunikacja	478	0,8	338	0,6	174	0,9
Działalność finansowa i ubezpiecz.	821	1,4	696	1,3	482	2,5
Działaln związ z obsługą rynku nieruchomości	623	1,1	606	1,2	247	1,3
Działaln profesjonalna, naukowa i techniczna	1488	2,6	1092	2,1	827	4,2
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2839	5,0	2279	4,3	931	4,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz społ.	3032	5,3	3057	5,8	2960	15,1
Edukacja	2104	3,7	1662	3,2	1111	5,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1499	2,6	1272	2,4	1026	5,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1008	1,8	790	1,5	614	3,1
Pozostała działalność usługowa	1295	2,3	1116	2,1	465	2,4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gosp dom produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	108	0,2	199	0,4	1	0,0
Działalność niezidentyfikowana	6005	10,5	5829	11,1	0	0,0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Ogółem	56943	100,0	52419	100,0	19611	100,0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w 2012r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

- przetwórstwo przemysłowe - 11648 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (20,5% ogółu nowo zarejestrowanych) i 3337 zgłoszonych ofert pracy (17,0% ogółu ofert),
- handel; naprawa pojazdów samochodowych –11404 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (20,0%) i 3431 ofert (17,5%),
- budownictwo – 7152 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (12,6%) i 2093 oferty (10,7%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 3032 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (5,3%) i 2960 ofert (15,1%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 2839 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (5,0%) i 931 ofert (4,7%),
- edukacja - 2104 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,7%) i 1111 ofert (5,7%),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 1773 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,1%) i 655 ofert (3,3%),
- transport i gospodarka magazynowa - 1676 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (2,9%) i 645 ofert (3,3%).

W 2012r. wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w większości sekcji PKD, największy dotyczył budownictwa (+1122 osoby, +20,8%), działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej (+659 osób, +40,7%), handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych (+405 osób, +4,0%), przetwórstwa przemysłowego (+401 osób, +3,7%). Natomiast największy spadek odnotowano wśród bezrobotnych pracujących uprzednio w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, (-411 osób, -11,9%), pozostałej działalności usługowej (-134 osoby, -10,7%) oraz działalności profesjonalnej naukowej i technicznej (-37 osób, -5,8).

W porównaniu do 2011 roku, w analizowanym roku zaobserwowano wzrost liczby ofert pracy przede wszystkim w sekcjach: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o 84,4%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo (o 74,0%), a także opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 48,3%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 46,5%) oraz w działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 45,9%). Spadek liczby ofert pracy wystąpił w 3 sekcjach: wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 35,6%), górnictwie i wydobywaniu (o 9,5%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 1,7). Liczba wszystkich zgłoszonych w tym okresie ofert zwiększyła się o 2923 oferty, tj. o 17,5%.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Na podlaskim rynku pracy przeważają zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**). Można też wskazać zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent stanowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

Tab. 16. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r. (wg grup 2-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
1	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0	zawody nadwyżkowe
2	"03"	Żołnierze szeregowi	0	
3	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0443	
4	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,0526	
5	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,069	
6	"35"	Technicy informatycy	0,086	
7	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1014	
8	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,105	
9	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1138	
10	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,125	
11	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,1261	

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
12	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,1345	
13	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1581	
14	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,1622	
15	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,171	
16	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,1981	
17	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2028	
18	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,2299	
19	"82"	Monterzy	0,2367	
20	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,2625	
21	"62"	Leśnicy i rybacy	0,3194	
22	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,3712	
23	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,377	
24	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,3973	
25	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,4011	
26	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,4125	
27	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,416	
28	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,4446	
29	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,4609	
30	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,4951	
31	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5103	
32	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,5909	
33	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,6073	
34	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,7238	
35	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,7832	
36	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,843	
37	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,8714	
38	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1,047	zawód równowagi
39	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	1,2658	zawody deficytowe
40	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,3088	
41	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,3973	
42	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3382	

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 42 średnich grup zawodów wystąpiło 37 grup zawodów nadwyżkowych oraz 1 zawód równowagi (pracownicy opieki osobistej i pokrewni) i 4 zawody deficytowe (robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni). Jest to więc rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 411 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w 2012r., można wyróżnić:

- 330 grup zawodów nadwyżkowych, w tym w 88 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy,
- 20 grup zawodów zrównoważonych,
- 61 grup zawodów deficytowych, w tym 8 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody.

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 80,3% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w 2012r. w sprawozdawczości urzędów pracy. Obejmowały one 330 elementarnych grup zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszukujących pracy w tych zawodach.

27% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półroczu pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (88 grup zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej,
- rzemieślnicy
- twórcy i artyści
- operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni,
- mechanicy precyzyjni.

Dalsze 41% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,002 do 0,3 (134 grupy zawodów). Spośród nich do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych grup zawodów (liczących co najmniej 500 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 17. Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim w 2012r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
1	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,0041
2	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,0072
3	3144	Technicy technologii żywności	0,0136
4	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,0173
5	2631	Ekonomiści	0,0224
6	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	0,0243
7	3115	Technicy mechanicy	0,048
8	3112	Technicy budownictwa	0,0516
9	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0572
10	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,0913
11	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	0,1024
12	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	0,1094
13	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	0,1097
14	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,1253
15	7222	Ślusarze i pokrewni	0,1263
16	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,135
17	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,1487
18	7112	Murarze i pokrewni	0,2367
19	5120	Kucharze	0,243
20	5141	Fryzjerzy	0,2543

*) Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

W woj. podlaskim najbardziej nadwyżkowe zawody skupiły się głównie w trzech grupach zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników, techników i innego średniego personelu oraz specjalistów, i były to:

- zawody robotnicze: związane z przemysłem maszynowym i elektronicznym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektromonterzy),
- zawody związane z budownictwem (technicy budownictwa, murarze),
- zawody rzemieślnicze i sektora usług (kucharze, fryzjerzy, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, piekarze, cukiernicy, stolarze meblowi, mechanicy pojazdów samochodowych),

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

- zawody techniczne (technicy rolnictwa, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy technologii żywności, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy mechanicy),
- zawody specjalistów (specjaliści ds. administracji i rozwoju, ekonomiści, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

Tab.18. Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w 2012r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu 2012r.
1.	"613003"	Rolnik*	0,002	585
2.	"314207"	Technik rolnik*	0,0026	837
3.	"322002"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	0,0027	359
4.	"213205"	Inżynier rolnictwa	0,005	152
5.	"331403"	Technik ekonomista*	0,0063	1206
6.	"311512"	Technik mechanizacji rolnictwa*	0,0086	210
7.	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,0121	411
8.	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0142	132
9.	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0156	157
10.	"311204"	Technik budownictwa*	0,016	480
11.	"311924"	Technik technologii odzieży*	0,0166	318
12.	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,0194	644
13.	"261906"	Prawnik legislator	0,0197	177
14.	"235107"	Pedagog	0,0215	444
15.	"263102"	Ekonomista	0,0225	469
16.	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0234	131
17.	"311504"	Technik mechanik*	0,0272	1071
18.	"311408"	Technik elektronik*	0,0369	197
19.	"234113"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0426	113
20.	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,0443	107
21.	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,0447	227
22.	"311922"	Technik technologii drewna*	0,0458	220

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu 2012r.
23.	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	0,0494	104
24.	"351203"	Technik informatyk*	0,0503	333
25.	"311303"	Technik elektryk*	0,0591	168
26.	"751201"	Cukiernik*	0,0713	530
27.	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0747	527
28.	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,0933	160
29.	"751204"	Piekarz*	0,0939	646
30.	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,094	737

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych. Tabela nie uwzględnia maksymalnych nadwyżek oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców. W 2012r. odnotowano 61 grup elementarnych zawodów deficytowych i stanowiły one 14,8% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 61 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w 2012r., w 8 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgłoszono co najmniej 30 ofert pracy w skali województwa.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Tab. 19. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w 2012r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1.	5312	Asystenci nauczycieli	21
2.	9612	Sortowacze odpadów	12,125
3.	4411	Pomocnicy biblioteczni	9
4.	5153	Gospodarze budynków	3,0678
5.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	2,5336
6.	8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	2,4444
7.	7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	2,0769
8.	5311	Opiekunowie dziecięcy	2,0625
9.	9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	1,9412
10.	9214	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	1,9394
11.	3321	Agenci ubezpieczeniowi	1,7895
12.	7123	Tynkarze i pokrewni	1,6842
13.	5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	1,625
14.	7116	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	1,5667
15.	9412	Pomoce kuchenne	1,4975
16.	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	1,4167
17.	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	1,3684
18.	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	1,3289
19.	3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	1,28
20.	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,2796
21.	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	1,2593
22.	3322	Przedstawiciele handlowi	1,2333
23.	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,1987
24.	8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1,1515
25.	4120	Sekretarki (ogólne)	1,15
26.	9613	Zamiacze i pokrewni	1,1226

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych:

- na poziomie wykształcenia wyższego: doradcy finansowi i inwestycyjni, specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno - komunikacyjnych);
- na poziomie wykształcenia średniego:
  - pomocnicy biblioteczni, pracownicy obsługi biurowej, recepcjoniści, sekretarki,
  - agenci i pracownicy handlu: agenci ubezpieczeniowi, agenci sprzedaży bezpośredniej, przedstawiciele handlowi,
  - pracownicy usług osobistych, medycznych, rekreacji: asystenci nauczycieli, opiekunowie dziecięcy, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany, średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany, pracownicy pomocy społecznej i pracy społecznej;
- zawody robotników w budownictwie: tynkarze, robotnicy budowy dróg, monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków; w przemyśle: operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna oraz w przetwórstwie: robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych;
- zawody robotników niewykwalifikowanych: sortowacze odpadów, gospodarze budynków, gońcy, bagażowi, robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie, pomoce kuchenne, zamiatacze.

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab.20. Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w 2012r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012r.
1.	"411003"	Pracownik kancelaryjny	36,5714	256
2.	"721206"	Spawacz metodą TIG	23	23
3.	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	21	42
4.	"712901"	Monter płyt kartonowo - gipsowych	21	21
5.	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	12,125	97
6.	"243105"	Specjalista analizy i rozwoju rynku	10,3333	31
7.	"441101"	Pomocnik biblioteczny	9	36

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w 2012r.
8.	"713104"	Szpachlarz	7,3333	22
9.	"721205"	Spawacz metodą MIG	6,75	27
10.	"721204"	Spawacz metodą MAG	5,5	44
11.	"243103"	Menedżer produktu	4,8	24
12.	"814204"	Operator maszyn i urządzeń do produkcji okien z tworzyw sztucznych	4,8	24
13.	"751402"	Przetwórcza owoców i warzyw	4,7273	52
14.	"333105"	Spedytor	4,2	21
15.	"532102"	Opiekun medyczny*	3,8333	23
16.	"751103"	Przetwórcza ryb	3,3333	50
17.	"711501"	Cieśla*	3	2037
18.	"342201"	Instruktor dyscypliny sportu	2,875	54
19.	"722307"	Operator obrabiarek skrawających*	2,6667	23
20.	"814104"	Wulkanizator	2,625	48
21.	"811106"	Operator ładowarki	2,5833	42
22.	"522304"	Sprzedawca w branży spożywczej	2,4348	31
23.	"531103"	Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	2,4	972
24.	"962105"	Goniec	2,3636	56
25.	"816029"	Operator urządzeń przetwórstwa owocowo-warzywnego	2,2683	24
26.	"341203"	Opiekun w domu pomocy społecznej*	2,1905	26
27.	"522302"	Sprzedawca w branży mięsnej	2,1538	
28.	"522303"	Sprzedawca w branży przemysłowej	2,122	
29.	"921401"	Pomocniczy robotnik przy konserwacji terenów zieleni	2,12	
30.	"341202"	Opiekun osoby starszej*	2,1111	

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 20 pracowników. Tabela nie uwzględnia maksymalnych deficytów oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiło w 2012r. 20 grup zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 4,9% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

Tab. 21. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w 2012r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu
1	"3521"	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	0,9
2	"2424"	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	0,9
3	"5245"	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	0,9
4	"5222"	Kierownicy sprzedaży w marketach	0,9048
5	"1321"	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0,9286
6	"4311"	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	0,9444
7	"3312"	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	0,9756
8	"1411"	Kierownicy w hotelarstwie	1
9	"1211"	Kierownicy do spraw finansowych	1
10	"1311"	Kierownicy produkcji w rolnictwie i leśnictwie	1
11	"2513"	Projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów	1
12	"7124"	Monterzy izolacji	1
13	"9212"	Robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt	1
14	"6123"	Pszczelarze i hodowcy jedwabników	1
15	"5246"	Wydawcy posiłków	1
16	"3343"	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,0119
17	"9629"	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,0147
18	"7122"	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1,0242
19	"3344"	Sekretarze medyczni i pokrewni	1,0667
20	"1323"	Kierownicy do spraw budownictwa	1,0952

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

W 2012r. wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy wystąpili przedstawiciele prawie wszystkich grup zawodów:

- na poziomie wykształcenia wyższego: specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr oraz projektanci aplikacji sieciowych i multimedialnych,
- kierownicy i wyżsi urzędnicy: kierownicy ds. produkcji przemysłowej, kierownicy w hotelarstwie, kierownicy ds. finansowych, kierownicy w rolnictwie i leśnictwie, kierownicy ds. budownictwa,
- średni personel: operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku, pracownicy ds. kredytów, pożyczek i pokrewni, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, sekretarze medyczni, a także pracownicy ds. rachunkowości i księgowości,
- pracownicy handlu i usług: pracownicy stacji obsługi pojazdów, kierownicy sprzedaży w marketach, wydawcy posiłków,
- zawody robotników wykwalifikowanych w budownictwie i przemyśle: monterzy izolacji, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy,
- zawody związane z rolnictwem: robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt, pszczelarze i hodowcy jedwabników,
- pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W 2012 roku zwiększyło się tempo wzrostu bezrobocia na podlaskim rynku pracy. Na przestrzeni roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się o 2,8 tys. osób, tj. o 4,2%, podczas gdy rok wcześniej o 2,2 tys., tj. o 3,4%. Również procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo (stopa bezrobocia) zwiększył się o 0,5 punktu proc. do 14,6%.

W ciągu roku do urzędów pracy zgłosiło 76,2 tys. nowych osób bezrobotnych, tj. o 0,7 tys. osób więcej niż w poprzednim roku (o 0,9%) i były to głównie osoby bez zawodu, sprzedawcy, ślusarze, technicy mechanicznych, technicy ekonomiści i robotnicy budowlani.

W 2012 roku pracodawcy zgłosili do urzędów pracy 19,6 tys. ofert pracy. W porównaniu do roku ubiegłego liczba ofert pracy zwiększyła się o 2,9 tys. (o 17,5%).

W 2012 roku z rejestrów bezrobotnych odeszło 73,4 tys. osób i było to o 68 osób więcej niż w roku poprzednim. Główne przyczyny odpływów to: podjęcia pracy (42% odpływów), niepotwierdzenie gotowości do pracy (27% odpływów) oraz podwyższanie przez bezrobotnych swoich kwalifikacji; z tytułu rozpoczęcia szkolenia lub stażu wyrejestrowano łącznie ponad 8,7 tys. osób (12% odpływów).

W związku z ograniczeniem popytu na pracę nierównowaga między popytem na pracę a podażą pracy pogłębiła się. Zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (68,7 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy (19,6 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w przetwórstwie przemysłowym (22% ogółu zarejestrowanych w końcu 2012r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (20%), budownictwie (13%) i administracji publicznej i obronie narodowej (6%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (22% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (13%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (12%).

Jednocześnie z ww. sekcji PKD zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie: z handlu i naprawy pojazdów samochodowych pochodziło 18% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z przetwórstwa przemysłowego – 17%, z administracji publicznej i obrony narodowej – 15% oraz z budownictwa - 10%. Oferty pracy kierowane były przede wszystkim

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

kim do pracowników usług osobistych i sprzedawców (28% zgłaszanych ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (19%) oraz do pracowników przy pracach prostych i pracowników biurowych (po 14%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy występuje w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 80% ogółu zawodów, z czego 27% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu 2012r. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały przede wszystkim zawody związane z rolnictwem, zawody robotnicze w przemyśle maszynowym i elektronicznym (ślusarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, elektromechanicy i elektrycy) oraz z budownictwem (technicy budownictwa, murarze). Nadwyżka siły roboczej wystąpiła również w zawodach rzemieślniczych i usługowych (kucharze, fryzjerzy, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, piekarze, cukiernicy, stolarze meblowi, mechanicy pojazdów samochodowych). Także w wielu zawodach technicznych od lat notuje się przewagę podaży pracowników nad popytem na ich pracę (m.in. technicy rolnictwa, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, technicy technologii żywności, technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani, technicy mechanicy), podobnie w zawodach specjalistów (specjaliści ds. administracji i rozwoju, ekonomiści, wizytatorzy i specjaliści metod nauczania, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych).

Z kolei zawody deficytowe obejmowały 61 grupy i stanowiły 15% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w 2012r. Deficyt pracowników m. poziomie wyższego wykształcenia wystąpił wśród doradców finansowych i inwestycyjnych oraz specjalistów do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno - komunikacyjnych. Na średnim poziomie wykształcenia pracodawcy zgłaszali niezaspokojony popyt na pomocników bibliotecznych, pracowników obsługi biurowej, recepcjonistów, sekretarki, agentów ubezpieczeniowych, agentów sprzedaży bezpośredniej, przedstawicieli handlowych, a także pracowników usług osobistych, medycznych, rekreacji: asystentów nauczycieli, opiekunów dziecięcych, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany, średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany, pracowników pomocy społecznej i pracy socjalnej. Brakowało też robotników w budownictwie: tynkarzy, robotników budowy dróg, monterów konstrukcji budowlanych i konserwatorów budynków; w przemyśle: operatorów maszyn do produkcji wyrobów gumowych, operatorów ma-

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w 2012r.

szyn i urzędzeń do obróbki drewna oraz w przetwórstwie: robotników przetwórstwa surowców roślinnych. Niezmiennie zgłaszany był duży popyt na robotników niewykwalifikowanych: sortowaczy odpadów, gospodarzy budynków, gońców, bagażowych, robotników pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie, pomoce kuchenne, zamiataczy.

W 2012r. wyodrębniono 20 grup zawodów wykazujących równowagę w relacji popyt - podaż pracy (ok. 5%). Wśród nich wystąpili przedstawiciele prawie wszystkich grup zawodowych. Wystąpiły tu zawody specjalistów: specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr oraz projektanci aplikacji sieciowych i multimediiów, także kierownicy i wyżsi urzędnicy: kierownicy ds. produkcji przemysłowej, kierownicy w hotelarstwie, kierownicy ds. finansowych, kierownicy w rolnictwie i leśnictwie, kierownicy ds. budownictwa, przedstawiciele średniego personelu (operatorzy urzędzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku, pracownicy ds. kredytów, pożyczek i pokreweni, pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu, sekretarze medyczni, a także pracownicy ds. rachunkowości i księgowości) i pracowników handlu i usług (pracownicy stacji obsługi pojazdów, kierownicy sprzedaży w marketach, wydawcy posiłków). Dużą część zawodów o zrównoważonym popycie i podaży stanowiły grupy zawodów robotników wykwalifikowanych w budownictwie i przemyśle (monterzy izolacji, posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy), a także zawody związane z rolnictwem (robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt, pszczelarze i hodowcy jedwabników).

Stały element podlaskiego rynku pracy stanowi długotrwałe bezrobocie, co znalazło swoje odbicie również w strukturze zawodowej podlaskich bezrobotnych. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie obejmowały w końcu 2012r. ponad 31% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych wzrosła na przestrzeni ostatniego roku – odnotowano wzrost o 10% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 4%). Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą przede wszystkim zawody związane z budownictwem, przemysłem maszynowym, elektronicznym, spożywczym i odzieżowym, rolnictwem, zawody z grupy pracowników przy pracach prostych. Na część z nich zgłaszany jest ze strony pracodawców duży popyt, co powoduje pytanie z jednej strony o jakość kwalifikacji osób poszukujących pracy, a z drugiej – o oferowane warunki pracy.

Sporządziła:

Joanna Falkowska

